

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Problemy współczesnego świata - socjologiczna interpretacja		14.2.0583	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Antropologii Społecznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Socjologia	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		3 punkty ECTS, w tym:	
Sposób realizacji zajęć		1 ECTS za uczestnictwo w zajęciach (30h)	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		2 ECTS za samodzielne przygotowanie i	
Liczba godzin		zrealizowanie projektu egzaminacyjnego (45h)	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
obowiązkowy	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	Egzamin		
	Formy zaliczenia		
	Przygotowanie i realizacja projektu w grupie 3-4 osobowej		
	Podstawowe kryteria oceny		
	Ocena będzie efektem analizy całego procesu projektowego, który obejmuje:		
	1. Ukonstytuowanie zespołu (do 20.10.2022)		
	2. Sformułowanie problemu badawczego – określenie podstawowych pytań i przygotowanie wykazu literatury oraz źródeł (do 9.11)		
	3. Po konsultacji (w dn. 10.11) z prowadzącym zajęcia i akceptacji problemu badawczego przygotowanie konspektu (do 30.11)		
	4. Po jego zaaprobowaniu (w dn. 1.12) napisanie pracy o objętości max. do 35 tys. znaków (ze spacjami). Termin złożenia pracy w wersji elektronicznej – 19.01.2023!		
	5. W pracy oceniana będzie: konstrukcja, poprawność formalna (język, przypisy, bibliografia), poprawność analizy i wnioskowania oraz podstawa źródłowa (jakość i różnorodność wykorzystanych materiałów)		
	6. Każdy zespół następnie przygotowuje, w oparciu o zgromadzony materiał, prezentację		
	7. Prezentacja odbędzie się 1.02.2023 i będzie miała charakter otwarty.		
	8. Czas trwania – 20 minut. Następnie 10 minut na pytania. Oceniana będzie jakość prezentacji, sposób jej referowania, zaangażowanie wszystkich członków zespołu, odpowiedzi na pytania.		
	9. Ocena końcowa będzie wypadkową ocen: za terminowość i jakość pracy zespołu, za tekst pracy, za prezentację oraz odpowiedzi na pytania.		

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

Wykonanie zadania grupowego, zaprezentowanie wiedzy i umiejętności analizy i interpretacji w czasie egzaminu

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

Konieczna jest ogólna orientacja w problematyce współczesnego świata, znajomość mapy świata (!) oraz umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł informacji

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest kształcenie umiejętności socjologicznej interpretacji procesów zachodzących we współczesnym świecie.

Ukształtowanie rozumienia problematyki uniwersalizmu i partykularyzmu form życia zbiorowego ludzi, umiejętność analizy zjawisk w wymiarze globalnym i ich wzajemnego powiązania.

Zwrócenie uwagi na praktyczne znaczenie wiedzy o współczesnym świecie.

Treści programowe**Rewolucje globalne - skutki lokalne, czyli o kilku podstawowych wyzwaniach przyszłości (wykład wprowadzający)****Środowisko w jakim żyjemy – globalne zagrożenia i ryzyka ekologiczne**

Działalność człowieka a zmiany klimatyczne i ich skutki

Woda – surowce – energia: deficyty i ich skutki społeczne

Wielkie inwestycje i ich skutki dla środowiska

Problem wyżywienia ludzkości

Społeczny i polityczny kontekst dyskusji wokół zmian klimatycznych

(De)globalizacja?

Różne wymiary globalizacji: ekonomiczny, polityczny, militarny, kulturowy

Spory wokół przyczyn, przebiegu i skutków globalizacji

Czy kres globalizacji? Pytania w kontekście trwających kryzysów i przekształceń na mapie świata

Problemy demograficzne współczesnego świata

Dynamika demograficzna współczesnego świata – skutki nierównowagi w wymiarach lokalnych, kontynentalnych i globalnym

„Srebrne tornado” – czy czeka nas planeta samotnych, starych ludzi?

Epidemie i choroby we współczesnym świecie – skutki demograficzne

Homo vagans, czyli migracje jako wyzwanie współczesnego świata

Typy ruchów migracyjnych oraz zmieniające się główne kierunki migracji we współczesnym świecie

Skutki polityczne, demograficzne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe migracji

Uchodźcy – aspekt humanitarny, polityczny, ekonomiczny oraz emocjonalny

Życie człowieka w technopolis

Modernizacja a kolejne rewolucje technologiczne

Rola nauki we współczesnym świecie

Kształtowanie się „społeczeństwa-sieci” – człowiek w świecie infosfery

Epoka trans- i posthumanizmu?

Planeta miast, czyli gdyby burmistrzowie rządili...

Wielkie miasta – urbanizacja, aglomeryzacja, metropolizacja

Proces deruralizacji

Renesans lokalizmu i regionalizmu?

Powiedz mi: co, jak, ile i z kim konsumujesz, a powiem ci, jaki będzie świat...

Nowe wzory konsumpcji i ich zróżnicowanie

Konsumpcja a tożsamość

Czy kres konsumpcji? Ile jesteśmy w stanie „zeżreć” jako ludzkość?

Co się dzieje między ludźmi i z ludźmi?

Co dalej z rodziną?

Rewolucja kobiet, czyli „gdzie ci mężczyźni”?

Nowe podziały społeczne, zmiana form życia wspólnotowego, procesy indywidualizacji i ich skutki

Problemy kulturowe

Dialog kultur czy zderzenie cywilizacji?

Wielokulturowość – tożsamość – spójność społeczna

Umieranie kultur i języków

Świat islamu a świat zachodni – konflikt globalny czy „wewnętrzne pęknięcie”?

Wartości azjatyckie – czy już czas na triumf?

Czy demokracja i wartości z nią związane są uniwersalne?

Ku nowemu łaadowi politycznemu?

Świat jedno, dwu- czy wielobiegunowy (o sile, dominacji i geopolityce we współczesnym świecie)

Centra i peryferia – co trwa, co się zmienia (miejsce Polski)?

Pytanie o współczesne państwo oraz procesy (dez)integracyjne we współczesnym świecie

Instytucje międzynarodowe – ich kryzys czy nowa rola w świecie?

Zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego

Rewolucja populizmu – czy mamy do czynienia z kryzysem demokracji?

Wykaz literatury

Balcer A., Wóycicki K., Polska na globalnej szachownicy, Warszawa 2014

Barlett J., Ludzie przeciw technologii. Jak internet zabija demokrację (i jak ją możemy ocalić), Katowice 2019

Brynjolfsson E., McAfee A., Drugi wiek maszyny. Praca, postęp i dobrobyt w czasach genialnych technologii, Warszawa 2015

Burszta W., Antropologia kultury, Poznań 1998 (rozdz. 8: Globalizacja i nowa lokalność)

Castells M., Koniec tysiąclecia, Warszawa 2009

Castells M., Siła tożsamości, Warszawa 2008

Castells M., Społeczeństwo sieci, Warszawa 2007

Connell R., Teoria z globalnego Południa, Kraków 2018

25 wykładów o migracjach, red. M. Okólski, Warszawa 2018

Eisman A., Odliczanie. Ostatnia nadzieja na przyszłość naszej planety?, Katowice 2014

Fry H., Hello world. Jak być człowiekiem w epoce maszyn, Kraków 2019

Golka M., Cywilizacja współczesna i globalne problemy, Warszawa 2012

Globalizacja – nieznosne podobieństwo? Świat i jego instytucje w procesie uniformizacji, red. B. Krauz- Mozer, P. Borowiec, Kraków 2008

Juddery M., Coraz lepiej. Dlaczego świat nie schodzi na psy, Warszawa 2018

Lindenberg G., Ludzkość poprawiona. Jak najbliższe lata zmienią świat, w którym żyjemy, Kraków 2018

Luft S., Kryzys uchodźczy – przyczyny, skutki, konflikty, Poznań 2019

Kissinger H., Porządek światowy, Wołowiec 2016

Konflikty współczesnego świata, opr. zbior., Warszawa 2008

Kryzysy, katastrofy, kataklizmy. Zjawiska współczesnej cywilizacji, red. K. Popiołek, Poznań 2004

Ostrowski M., Co nas obchodzi świat. Ściągawka na czas chaosu, Warszawa 2006

Popkiewicz M., Świat na rozdrożu, Katowice 2013

Popkiewicz M., Kardaś A., Malinowski S., Nauka o klimacie. Mechanizmy zmiany systemu klimatycznego. Zmiany klimatu w przeszłości i obecnie, Warszawa 2018

Robbins R., Globalne problemy a kultura kapitalizmu, Poznań 2006

Rosling H., Fact full ness. Dlaczego świat jest lepszy niż myślimy, czyli jak stereotypy zastąpić realną wiedzą, Poznań 2018

Ross A., Świat przyszłości. Jak następna fala innowacji wpłynie na gospodarkę, biznes i nas samych, Warszawa 2017

Zmierzch demokracji liberalnej?, Red. K. A. Wojtaszczyk, P. Stawarz, J. Wiśniewska-Grzelak, Warszawa 2018

Kierunkowe efekty uczenia się

Student potrafi zaplanować i wykonać projekt badawczy w grupie, przedstawić go, bronić założonych tez oraz dyskutować w oparciu o zgromadzoną wiedzę.

Potrafi interpretować zjawiska współczesnego świata w oparciu o wiedzę socjologiczną.

Potrafi scharakteryzować przyczyny głównych procesów makrostrukturalnych w skali globalnej oraz wskazać na ich społeczne skutki.

Wiedza

K_W01• Ma rozszerzoną wiedzę o naukach społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk i wiedzy potocznej, potrafi określić specyfikę socjologii jako nauki w odniesieniu do jej historii, funkcji, przedmiotu i zadań, potrafi wyróżnić obszary tematyczne socjologii wspólne z innymi dyscyplinami nauk społecznych i zna różne podejścia teoretyczno-metodologiczne w socjologii, jest przygotowany do podejmowania współpracy interdyscyplinarnej w obszarze nauk społecznych oraz współpracy z różnymi instytucjami społecznymi.

K_W03• Ma wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w różnych kontekstach kulturowych w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.

K_W04• Ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstających w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowościach rządzących ich zmianą.

K_W08• Zna charakter wielokierunkowych zmian w zakresie różnorodnych struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.

K_W09• Zna w sposób pogłębiony różne poglądy na temat życia społecznego, oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym, zna kierunki ich historycznej ewolucji oraz dynamikę i konsekwencje konfliktów na tym tle.

Umiejętności

K_U01• Potrafi interpretować zjawiska społeczne oraz relacje między nimi wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.

K_U10• Potrafi przygotować i wygłosić wystąpienie ustne w języku polskim i angielskim na temat wybranego zagadnienia z dziedziny socjologii trafnie wykorzystując wybraną perspektywę teoretyczną i metody badawcze oraz czerpiąc z dorobku innych dyscyplin z obszaru nauk społecznych.

Kompetencje społeczne (postawy)

Kontakt

cezary.obracht-prondzynski@ug.edu.pl